

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici
Orzoni št. 58 — Cena oglasom po dogovoru.
Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAK ČETRTEK

Polni čekovni račun št. 11/5099

Leto II. Štev. 33

GORICA DNE 15. AVGUSTA 1946.

Cena L. 4.—

Moj duh, iz telesa z Marijo v nebesa povzdigni se ti!

Tako poje stara ljudska cerkvena pesem. In na prelep praznik Velike Gospojnice se resnično vsako krščansko srce z veseljem dviga v nebesa. Saj nas uči sveta vera, da je bila naša nebeska Mati po dolgem trpljenju v tej solzni dolini v nebo vzeta. Podlegla je sicer kakor njen Sin splošni postavi smrti, a kakor On le za malo dni. Njeno brezmadežno deviško telo, ki je nosilo Sina božjega in je v najlepšem soglasju z brezmadežno dušo vse dni in vse ure kar najzvesteje služilo Bogu, ni smelo razpasti v narodu zemlje. Po božjih sklepih in zasluženju Kristusovem je Bog na tej Devici vseh devic pred koncem vekov napravil veliko zadnje čudo vstajenja in poveljanja mesa.

Po nekaj dnevih smrti so angeli božji spremili Marijino dušo k njenemu telesu, s katerim se je znova združila in s katerim so jo nesli v nebesa, kjer je bila ob nepopisnem veselju vseh angelov zborov in prvih zveličanih množic kronana za kraljico nebes in zemlje.

»Radujemo se vsi v Gospodu, ko obhajamo praznik v čast blaženi Devici Mariji; njenega vnebovzeta se radujemo angeli in hvalijo Sina božjega.«

Po pravici nas vabi cerkev v vstopnem sprevu, naj se veselimo tega praznika Matere božje in naše, saj praznik matere je tudi praznik otrok. Pot naše Matere je pot, po kateri moramo hoditi tudi mi, nje-

ni otroci. Ta pot je tu premnogokrat težka, strma, s kamenjem posuta, toda cilj, večna domovina, je vreden tudi največjih žrtv.

Pot nedolžnosti, ki zahteva večkrat težko brzdanje nizkega človeka, da ohrani duh nad njim oblast, se konča s poveljanjem duha in telesa.

Pot dela in truda se konča v večnem miru in plačilu.

Pot molitve in stalne združbe z Bogom v zmaterializiranem svetu se konča pri večni duhovni pojedinosti v hiši nebeskega Očeta.

Pot trpljenja in ponižanj se konča v radosti brez konca in popolni zmagi nad vsemi sovražniki.

Pot uboštva se konča v neskončnem obilju božjega bogastva.

Vsi si želimo poveljanja, bogastva, sreče, miru, blazenosti hiše božje, a vsi ne ljubijo poti, ki vodi k večni slavi.

Kdor ljubi cilj, naj se drži poti, ki vodi k njemu.

In ta Pot je Kristus in po tej poti je hodila Marija. Za njo pa zvesto stopajmo tudi mi, ki danes gledamo za njo v nebesa vzeto in se veselimo, da je postala tista, ki je judovsko ljudstvo pod križem sramotilo kot mater hudodelca in izdajalca izvoljenega ljudstva, Kraljica nebes in zemlje in posebno mila priprošnjica zlasti tistim, ki zaradi Njenega Sina hodijo po poti trpljenja in zaničevanja.

Na Sveti gori

Na rožnatem obzorju v novi dan
prižiga sonce se ko plamenica,
dolino krije jutranja meglica
kot neizmeren, bisern pajčolan.

Na Sveti gori, kakor zvon pozdrav,
je v lini sveto jutro zazvonilo —
tako lepo, tako prosoče — milo
ko pelje ptic je sredi gorskih trav.

Vse naokrog prečuden mir in hlad...
Kje romarjev je zvestih doiga vrsta,
ki od gora tolnastih pa do Trste
prihajajo so milostni iskati?

Na Sveti gori Matere zdaj ni...
Ni še, begunka, se domov vrnila...
Drugam je morala, ko vojne sila
divjala mimo banjških je vasi...

O, vrni, Mati, se na sveti kraj
in Sinka svojega nazaj prinesi,
da v topli vrsti romarskih procesij
odpremo vama sreča na stečaj!

Nada

VELIKA ZMOTA

Pod vplivom dnevnih mitingov in časnikov misli naše ljudstvo, da je naš katoliški list nasproten vsem njegovim upravičenim težnjam po zboljšanju gnetnega in narodnostnega položaja. Kako zelo se motijo ti naši ljudje!

MI SMO NASPROTNI LE BREZVERSTVU, ki se vedno bolj širi med ljudstvom, in to prav po Osvobodilni fronti. Nasprotni smo komunizmu, ki ga je Cerkev že davno obsodila kot najnevarnejšo zmoto 19. in 20. stoletja, in ker vemo, da bo naš narod spravil v nepopravljivo nesrečo, če mu zavlada. Že do danes nam je napravil neprecenljivo moralno in stvarno škodo, da niti ne govorimo o žrtvah bratomornega klanja.

NIKAKOR PA NISMO NASPROTNI NARODNEMU OSVOBOJENJU; delamo zanj in molimo zanj. Na mitingih tega ne kričimo, ker to ni naš duhovski poklic in dobro vemo, da vsi mitingi in demonstracije v Parizu čisto nič ne pomenijo, in ker sedanja vlada v Jugoslaviji vsled proticerkvene gonje ni taka, da bi se mi duhovniki mogli in v vesti smeli zanj navduševati.

NIKAKOR NISMO PROTI OSAMOSVOJITVI BRISKIH KOLONOV in jim tudi najmanj ne oporekamo, da težijo za njo; le to želimo, da se osamosvojitve izvrši mirnim, pogodbenim potom med gospodarji in kolonsko organizacijo. Mislimo, da si tudi koloni sami ne žele nasilnega in krivičnega prevrata.

NIKAKOR NISMO PROTI ZBOJŠANJU POLOŽAJA DE-

LAVSKEGA STANU, ki naj bi po sindikalnih zastopnikih prišel do pravičnih plač, soudeležbe pri dobičku podjetja, primerne lastne doma in možnosti prihranka za popolno osamosvojitve. Pa vse to je treba doseči na pravičen način potom medsebojnih dogovorov med delavskimi korporacijami in kapitalom. Čitajte naše Socialno vprašanje izpod peresa pač najkompetentnejšega katoliškega sociologa dr. Ušeničnika, kjer so razložena načela cerkvenega učenja o tem vprašanju.

Čitajte in ne dajte se begati! Vemo, da je komunizem med nami, vemo, da je nevaren in skrajno

škodljiv posameznikom, našim družinam in tudi našemu narodnemu občestvu — Kdaj bi že imeli prste in združeno Jugoslavijo, če ne bi bil tam zavlada komunizem potom OF — zato smo in bomo to zmoto pojasnjevali našim ljudem, dokler bo pač Bog hotel. Ako zavladati tudi pri nas, smemo po raznih grožnjah sklepati, da nam bodo listi zatrti in nas poklali, če nas bodo dobili v roke, tak je pač že od nekdaj najenostavnejši način znebiti se oznanjevalcev resnice, a nič zato. Resnica bo nazadnje zmagala. Saj je Neron tudi klal, Hitler in Mussolini tudi. — Šli so in jih ni več, krščanstvo pa bo ostalo — in večnost čaka nas vse.

Avstriji. Zgleda, da bodo tudi ZDA odprle svoja vrata kakim 100 tisoč teh nesrečnežev, ki se ne morejo zaradi okrutnosti človeškega srca več vrniti na svoje domove. Šiši se tudi o pripravljenosti Avstrije in Nove Zelandije v tem oziru.

V Nemčiji se bliža kazenska obravnava proti glavnim Hitlerjevim pomagačem h koncu. Vsi štirje tožilci »Veliki« so zahtevali za vse smrtno kazen.

Hitlerja ni več, obstaja pa še njegova luksuzna jadra (ladja) »Grillo«, ki jo bodo Angleži spremenili v plavajoč hotel.

Vse Mussolinijevo imetje v Italiji so zaplenili kot državno last. — Tako mine slava sveta.

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Obiski pri sv. očetu

V posebni avdienci je sv. oče sprejel začasnega italijanskega predsednika Henrika De Nicola. Predsednik je prišel v spremstvu ministrskega predsednika De Gasperi in mnogih drugih osebnosti. Sv. oče je imel nanje nagovor, v katerem je poudaril važnost konkordata za italijansko državo in Cerkev.

K sv. očetu so prišli tudi Arabci iz Palestine. Posebna komisija najodličnejših arabskih osebnosti, ki je prišla v Rim, da se posvetuje o rešitvi palestinskega vprašanja, je šla tudi k papežu. Razgovor s sv. očetom je trajal 35 minut. Ko so odhajali od avdience, se je načelnik komisije izrazil, da ga je sv. oče »očaral s svojim sprejemom«.

Za nas pa je posebne važnosti poročilo, da je bil v posebni avdienci pri sv. očetu te dni tudi dr. Nikola Dobrečič, nadškof barski in primas srbski. Mons. Dobrečič je prvi jugoslovanski škof, ki je prišel v Rim, odkar vlada Tito v Jugoslaviji. Kaj je poročal sv. očetu? Kaj mu je sv. oče naročil? Ne vemo. — Ali se hoče Titov režim zblizati s katoliško Cerkvijo in začeti pogajanja s sv. stolico? Zelo dvomimo po silovitem Titovem napadu na duhovščino, o katerem smo zadnjič poročali. Vendar molimo, da bi tudi oblastniki v Jugoslaviji spoznali, da Cerkev ni nasprotna režimom, če ti niso prej nasprotni Bogu.

Narodna cerkev na Poljskem

Večkrat smo že opozorili na napake, ki jih imajo komunisti v raznih slovanskih državah, da bi osnovali narodne cerkve, ločene od Rima. Spoznali so, da se vera le ne da izruti iz ljudstva in zato hočejo sedaj ubirati nova pota. Ker ni mogoče vere uničiti, jo hočejo uslužiti in izrabiti v svoje namene. Zato pa hočejo imeti kakor vsi totalitarni režimi do sedaj narodne cerkve. To so hoteli biz. cesarji, to so hoteli ruski carji, to je hotel Jožef II., Napoleon, Mussolini, Hitler, to hoče sedaj Stalin in z njim vsi Stalinoviči po slovanskih državah. To so pokazali sedaj na Poljskem, ko so začeli organizirati novo narodno poljsko cerkev, ki uživa vso podporo poljske vlade. Maršal Tito je tudi obljubil, da bodo cerkev podpirali, seveda če bo z njim maršal.

Narodne cerkve so za kristjane velika nevarnost. Zato nastopa proti njim katoliška Cerkev z največjo strogostjo. Na Poljskem je kardinal Hlond obvestil vse katoličane, da kdor se pridruži narodni cerkvi, jo izobči. Tak kristjan se prav za prav že sam izobči, ker zapusti Kristusovo čredo — katoliško Cerkve — ter se preseli k drugi v narodno cerkev. Pri dveh čredah hkrati pa nihče ne more biti istočasno.

Katoliški dijaki na Češkoslovaškem

Češkoslovaška zveza katoliških di-

jakov (UKS), ki je znova vstala po vojski, je dobila priznanje češkoslovaških škofov kot organizacija dijaške katol. akcije. Priznala jo je tudi država. Sedaj šteje okrog 15 tisoč članov od 50 tisoč dijakov in dijakinj, ki obiskujejo srednje in visoke šole na Češkoslovaškem.

Za program letošnjega leta so si izbrali temo: »Krščanski realizem in dialektični materializem«. Prihodnje leto pa se mislijo na poseben način baviti s krščansko filozofijo in z vzhodnim vprašanjem.

Njihovo glasilo je »Mlada fronta«.

Okno v svet

MIROVNA KONFERENCA v Parizu je imela deset dni burne seje v odboru za poslovniki. V glavnem je šlo za določilo o glasovanju pri konferenci. Ameriški in sovjetski zunanji ministri sta se pri predložitvi protipredlogih in posredovalnih predlogih raznih delegatov kresala kar se da, si medsebojno očitala nedoslednosti in si medsebojno obljubljala, da bodo ameriški in sovjetski časniki poročali točno o nju-nih debatah. Nazadnje pa so se delegacije le zedinile na angleški predlog, ki je bil sprejet s 15 glasovi proti 6, da bodo namreč vsi sklepi konference, naj so že sprejeti z četrtletinsko ali samo z navadno večino, prišli pred svet zunanjih ministrov veseli. Proti predlogu je glasovalo vseh 6 slovanskih držav, za predlog vse druge države, ki so zastopane na konferenci.

Ko je ta glavna ovira premagana, bodo začeli obravnavati posamezne mirovne pogodbe s premaganimi državami. Zato so sklicali zastopnike teh držav v Pariz in v soboto 10. avgusta so začeli zasliševati njih ugovore, pripombe in želje glede mirovnih pogojev, ki so jim bili predloženi.

Pravično je, da zmagovalci slišijo tudi glas premagancev in šele nato izglasujejo odločitev glede meja, vojne odškodnine, kolonij, vojaštva, ki naj premaganim državam še ostane i. t. d. Bog naj blagoslovi čelo konference!

UNRRA. Predsednih društva, ki pomagajo s svojimi pošiljkami prehranjevati lačni svet, je prepoznal vse evropske države — oskrbovanke. Zdaj se vrši v Ženevi seja UNRRE in ugotovili so, da bo treba tudi še prihodnje leto 1947 podpora stradalim. Ker pa ima UNRRA v načrtu, da s svojim karitativnim delom v Evropi preneha koncem tega leta, nameravajo ustanoviti pod okriljem Združenih Narodov novo podporno ustanovo, ki bo, naslonjena na Oddelek za prehrano in kmetijstvo ZN, nadaljevala delo UNRRE.

Tudi za begunce bodo skrbeli in so se že začeli razgovori z Brazilijo, ki je pripravljena sprejeti sto tisoč beguncev iz taborišč v Nemčiji in

PALESTINSKO VPRAŠANJE

je vedno bolj zamotano. Judje se tihotapsko vračajo v Sveto deželo kot mravlje v mravljišče; vedno nove ladje polne beguncev prihajajo v Hajfo. — V deželi samu pa so po hudih judovskih atentatih Angleži začeli s temeljitim čiščenjem, preiskovanjem, zapori. V neki sinagogi in v neki šoli mesta Tel Aviva so našli ogromne množine vsakovrstnega orožja, ki so ga zaplenili. Vsled teh zmed in odločnega odpora Arabcev tudi tako zvana »palestinska konferenca« v Londonu ne more priti do nobenega praktičnega zaključka.

V TURCIJI je kar nepričakovano odstopila Saradžoglova vlada. Novo vlado je sestaval minister Peker. Potrdil jo je znova izvoljeni državni predsednik Inonu.

VELEK POTRES je zadel ameriškansko republiko San Domingo. Glavno mesto ni utrpelo velike škode, v razvalinah pa je mesto Martanzas. Žrtev je veliko.

V ITALIJI se valovi nezadovoljnosti ne morejo pomiriti. Po mestih demonstrirajo brezposelni, v Siciliji se upirajo kmetje oddaji žita v skupne zaloge.

V JUGOSLAVIJI brezposelne zaposlijo z udarniškim ali s prisilnim delom za državo, odkup odvisnega živčaja gre v redu izpod rok. Da bi le bila tam še resnična svoboda, pa bi se dalo živeti.

Kar kaže, da tam ni svobode, je tudi okoliščina, da vedno več beguncev uhaja kar čez Jadransko morje v Italijo. Čelo izumitelj skrivnega orožja V 1 in V 2, (s tem izumom so se okoristili Nemci, ko so Belgrad zasedli in načrte tega orožja zaplenili) inženir Božić je utekel iz »svobodne« domovine čez morje.

Deveti avgust v Gorici

Na 30. obletnico zavzetja Gorice po italijanski vojski so smatrali Italijani za umestno, da priredijo manifestacijo za italijanstvo Gorice.

Spričo tega, da se prav te dni odloča usoda Gorice v Parizu in da so duhovi v deželi že itak zelo razdraženi, se čudimo, da se oblasti to manifestacijo dovolijo.

In resnično je tako razdražila vso deželo, da smo bili spet priče poučljivih izgredev, ki so povzročili smrt in rane ter so napravili veliko škodo slovenskim trgovcem in gostilničarjem.

Pri tem moramo posebno obžalovati, da so italijanski razgrajali hudo napadali tudi popolnoma nedolžne Slovence, ki so slučajno prišli po opravkih v mesto.

Obžalovati moramo, da so tudi nekateri policisti ravnali krivično in s tem pri ljudstvu še bolj obsovali varnostne organe, ki so poklicani, da ščitijo pravico, red in mir.

Zaradi pomiritve dožele bi bilo potrebno, da ZVU poskrbi, da se prepreči v mestu manifestacije, od katerih ni mogoče pričakovati drugega, kakor da se slovenski in italijanski živeli le še bolj medsebojno obsovalita.

